

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Βαθμός Προτεραιότητας :

Αριθ. Πρωτ.

Γνωφ. 4

Αθήναι 11 Μαΐ 1984

Πρὸς

τον Δικηγορικό Σύλλογο Σύρου

Σύρον

Εγγραφο σας 2354/27 Μαρτ. 1984.

Στο ερώτημα που αναφέρει το έγγραφο σας αυτό, έχομε την τιμή να αναφέρουμε τὰ εξής:

Μεταξύ των άρθρων 38-61 τα οποία συγκροτούν το Κεφάλαιο ΣΤ' του Κώδικα περί Δικηγόρων, που ρυθμίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δικηγόρων, τον νομικό χαρακτήρα της ιδιότητας του δικηγόρου και τον κύριο προσδιορισμό του αντικειμένου του έργου του, περιλαμβάνονται και οι διατάξεις των άρθρων 42 και 43. Με την πρώτη από τις διατάξεις αυτές (άρθρο 42 όπως ισχύει σήμερα μετά τις έμμεσες τροποποιήσεις του από τα άρθρα 15 ΝΔ 3388/1955, 6 νόμου 3466/1955, 8 ν.192/1975, 1 ν.950/1979, και τις άμεσες που αφορούν στις παραγράφους του 2, 4 και 6 με τα άρθρα 2 ν.950/1979, 19 ν.723/1977) καθιερώνεται η αρχή κατά την οποία για την σύνταξη συμβολαιογραφικών εγγράφων, που περιέχουν ορισμένες δικαιοπραξίες και οι οποίες περιοριστικά καταγράφονται στη διάταξη αυτή και έχουν αντικείμενο ορισμένης αξίας, απαιτείται η παράσταση δικηγόρου για κάθε συμβαλλόμενο μέρος.

Οι συμβολαιογραφικές αυτές δικαιοπραξίες είναι: το συνυπόσχετικό διαίτησις, ο συμβιβασμός, η διανομή, η κατάργηση

δίκης, η πώληση επιχείρησης ή κινήτων, απογραφής, δωρεάς, η σύσταση ενεχύρου, η σύσταση, μετάθεση, αλλοίωση, κατάργηση εμπραγμάτου δικαιώματος ακινήτου ή πλοίου. Η ρύθμιση αυτή ισχύει δταν η έδρα του συμβολαιογράφου περιλαμβάνεται στην περιοχή της κατά τόπον αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου της έδρας του πρωτοδικείου κατά τους ειδικότερους προσδιορισμούς της παρ.3 του άρθρου 43 ΚΔ (14 ν.1093/1980) και του άρθρου 8 ν.192/1975.

Οι δικηγόροι το κατά νόμο έργο τους παρέχουν με αμοιβή (175, 91 επ.ΚΔ). Τα ελάχιστα όρια των αμοιβών τους ορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων 100-166, που έχουν κατα-

ταχθεί στο Κεφάλαιο Β' του Κώδικα περι Δικηγόρων. Το έργο των δικηγόρων, που παρέχεται κατά την διάταξη του άρθρου 42 του ΚΔ, χαρακτηρίζεται από τον νόμο (τίτλος ΙΑ "Εργασια Εξώδικοι" άρθρα 156-166) και είναι εξώδικη εργασία. Δηλαδή, δεν έχει αυτή καμιά σχέση με την άσκηση από τα άτομα του κατά το άρθρο 20 παρ.1 Σ/1975 θεμελιώδους δικαιώματος της έννομης δικαστικής προστασίας, που για την κατασφάλιση του υποχρεώνει ο νόμος τους διαδίκους να τους βοηθούν δικηγόροι και να παρίστανται κατά κανόνα με πληρεξούσιο δικηγόρο στα πολιτικά δικαστήρια (ΚΠολΔ 94), και με συνήγορο δικηγόρο κατά την ποινική δίκη, όπως στις περιπτώσεις ΚΠΔ 100 παρ.3, 340 παρ.1, 344 παρ.1, 376, 402, 346, 347 παρ.1, 348, 360, 501 παρ.3, 513 παρ.3, 465 παρ.2, 200 παρ.1.

Ειδικότερα, στη διάταξη του άρθρου 161 Κ.Δ. και πιά συγκεκριμένα στις παραγράφους 1,2,3,4 και 5 του άρθρου αυτού (ή παράγραφος 1 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 25 παρ.1 νόμου 723/1977), ορίζεται το ελάχιστο όριο της αμοιβής των δικηγόρων για την σύνταξη ιδιωτικών εγγράφων, ή σχεδίων.

Δ.Κ.Μ.

δ.φ.α.π Γ.Ο.Σ. Γ.α.π. Σ.φ.α.π. Σ.Γ.Γ. ν.α.ρ.θ.α.δ. ν.α.ρ. ρ.ι.ε.ξ.η.τ.α.ι.δ. ρ.ι.τ.ο. ι.α.τ.ν.ο.α.ρ.θ.έ.φ.ω.ν
 ων δημοσίων έγγραφων, με περιεχόμενο δικαιοπρακτικό οποιου-
 δ.α.π. ι.α.τ.ν.ο.α.ρ.θ.έ.φ.ω.ν ρ.ι.ε.ξ.η.τ.α.ι.δ. ι.ο. υ.ο.π. , ι.ο.ν.ε.μ.ο.λ.λ.α.ρ.θ.ι.μ.ο.υ. ι.ο. (β) ι.ο.α. Δ.Α.
 δήποτε νομικού χαρακτήρα. Είναι αυτονόητο ότι τα ελάχιστα
 ό.τ.ο. κ.ι.ε.ρ.α.π.ι.ν.υ. ν.υ.ο.χ.έ. ι.ο.τ.ε.α. ν.α. , κ.ι.ε.ρ.α.π.ι.ν.υ. κ.ι.ε.ρ.α.π. ι.α. ρ.ι.ε.ξ.η.τ.α.ι.δ.
 αυτά όρια αμοιβής (άρθρου 161 ΚΔ) έχουν εφαρμογή και στις
 -α.ρ.α.π.ι.ν.υ. ν.ρ.τ. ό.π.α. ν.ι.α.π. ν.ω.ν.η.μ. κ.ε.ε. ο.τ.ο.ι.χ.ά.λ.υ.ο.τ. ρ.ο.α.ε.μ. ε.ν.ε.μ.ο.λ.λ.α.ρ.θ.ι.μ.ο.υ.
 δικαιοπραξίες του άρθρου 42 ΚΔ.

ν.α.ρ. ι.μ.ο.α.ρ.θ.ν.υ.σ. Η .υ.ο.φ.ά.ρ.α.γ.γ.ε. υ.ο.κ.ι.φ.α.ρ.α.γ.ο.υ.α.λ.ο.θ.ι.μ.ο.υ. υ.ο.δ.ε.κ.ι.ο. υ.ο.τ. ι.μ.
 Με τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του ίδιου αυ-
 -π.ω.λ.ή.θ.ο. π.ν.υ.θ.ύ.α.π.ι.ν.υ. π.φ.α.ρ.α.γ.γ.ε. ι.α. ι.α.τ.ε.υ.ν.κ.ι.ε.δ.ό.π.α. ν.ώ.τ.ε.α. ν.ω.ρ.θ.ώ.τ.η.μ.α.ρ.ε.π.
 του άρθρου 161 ΚΔ (στο οποίο προστέθηκαν με το άρθρο 25 παρ.
 -ι.α.ρ.α.π.ι.ν.υ. υ.ο.τ. π.α.ρ.α.ώ.ε.θ. θ.ι.ε.χ.έ. υ.ο.π. , υ.ο.α.ρ.θ.γ.ρ.κ.ι.δ. υ.ο.ν.ε.μ.α.τ.ο.ι.α.ρ.α.π. υ.ο.τ.
 2 του νόμου 723/1977) θεσπίζεται: (α) η υποχρεωτική αρχή της
 -ο.θ.ι.μ.ο.υ. υ.ο.τ. ο.π.υ.τ.ό.τ.ω.α.π. ο.τ.ο. ι.α.τ.ε.τ.π.ά.ν.υ.σ.ο.ι.π.ε. ι.α.κ. υ.ο.γ.ό.λ.λ.α.υ.σ. υ.ο.τ. υ.ο.κ.
 προκαταβολής στον οικείο δικηγορικό σύλλογο της αμοιβής, που
 ό.π.α. π.ε.α.τ.ά.ι.δ. ι.μ.τ.ε.α. ν.α.ι.α.τ.υ.ε.λ.ε.τ. ν.ρ.τ. ό.τ.α.χ. υ.ο.φ.ά.ρ.α.γ.γ.ε. υ.ο.κ.ι.φ.α.ρ.α.γ.ο.υ.α.λ.
 καθορίζεται στις προηγούμενες παραγράφους του άρθρου αυτού
 ο.τ. ι.α.τ.ν.ο.α.ρ.θ.έ.φ.ω.ν (ΚΔ Γ.δ.Γ. υ.ο.α.ρ.θ.α.δ. δ.φ.α.π.) ι.μ.τ.ε.α. π.λ.ο.θ.α.τ.α.κ.ο.α.π. ν.ρ.τ.
 και κατά την διαδικασία, που προσδιορίζεται στην πρώτη από
 -π.θ. , Σ.φ.α.π. Σ.Γ.Γ. υ.ο.α.ρ.θ.α.δ. υ.ο.τ. ρ.ι.μ.ω.τ.π.ί.α.ρ.ε.π. ρ.ή.κ.ι.τ.ε.ρ.α.μ.ε.ε. ρ.ι.τ. κ.α.π.ω.δ.ο.α.π.
 τις παραγράφους αυτές (την παρ.6) και (β) ο δυνητικός θεσμός
 (ν.α.ε.α.ω.δ.) ι.μ.θ.ι.ο.μ.α. ρ.ή.ρ.α.χ. ρ.ι.τ. ο.ι.μ.θ.ν.ο.α.π. ο.τ. ν.υ.ο.ν.ά.θ.ι.μ.α.λ.ο.α.π. ι.ο.υ.δ.ο. , ι.θ.δ.α.λ.
 της διανομής μέρους των προκαταβολών αυτών σ' όλα τα μέλη του
 δ.ι.γ. ι.ε.τ.ε.ρ.α.π.ι.ν.υ. ρ.ο.α.ρ.θ.γ.ρ.κ.ι.δ. ν.α.τ.ό. ρ.ω.π.ό. , ο.α.ρ.θ.γ.ρ.κ.ι.δ. ν.α.τ. ό.π.α. ρ.α.ι.ε.ρ.α.π.ι.ν.υ.
 ο.ι.κ.ε.λ.ο.υ. δ.ι.κ.η.γ.ο.ρ.ι.κ.ο.υ. σ.υ.λ.λ.ό.γ.ο.υ. (π.α.ρ.α.γ.ρ.7). Και για τον σκοπό
 -ι.π.α.ρ.ω.ο.α.π. ά.ρ.ο.φ.η. υ.ο.π. , ο.α.ρ.θ.γ.ρ.κ.ι.δ. ν.ο.λ.λ.ά. υ.ο.τ. π.ρ.ε.θ.ό.π.ι.ν.υ. π.ν.ε.μ.ι.α.ρ.α.κ.ε.κ.γ.υ.σ.
 αυτόν, με πράξη του υπουργού δικαιοσύνης, που δημοσιεύεται
 ρ.ι.τ. π.ρ.ε.θ.ό.π.ι.ν.υ. ι.ε.τ.ε.ρ.α.π.ι.ν.υ. ρ.ο.α.ρ.θ.γ.ρ.κ.ι.δ. ο. ν.α.τ.ό. ι.μ. , κ.τ.α.μ.ώ.ι.α.κ.ι.δ. υ.ο.τ. ά.κ.
 στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, ο κάθε δικηγορικός σύλλογος
 ι.α.ρ.χ.ε.μ. ρ.α.ι.ε.τ.ο.ι.χ.γ.α. ε.ε. ι.μ. , ρ.ο.τ.α.μ.ι.α. ε.ε. ρ.υ.δ.ο.ν.ε.γ.γ.υ.σ. ι.μ. , υ.ο.τ. υ.ο.γ.ό.λ.λ.α.υ.σ.
 μπορεί να παρακρατήσει μέρος από τις προκαταβολές της παρ.6.
 -ι.ε.δ.ε.δ.ό.π.α. ρ.ι.ε.ρ.θ.έ.θ.ο.π.ι.ν.υ. ν.ύ.ο.τ.ε.ρ.α.π.ι.ν.υ. ν.α.τ.ό. , υ.ο.μ.θ.α.θ. υ.ο.τ.ι.α.ρ. υ.ο.τ. ι.α.κ.
 Ο υπουργός δικαιοσύνης εκδίδει την πράξη του μετά από σύμφω-
 -ο.γ.ρ.κ.ι.δ. υ.ο.τ. ο.ι.λ.υ.ο.θ.ι.μ.ο.υ. δ.ι.κ.ι.τ.η.κ.ο.ι.δ. ο.τ. ν.α.τ.ό. ι.α.χ. , ν.ω.ρ.θ.ό.π.α. κ.ν.ε.μ.γ.
 νη απόφαση της πλειοψηφίας των 2/3 των μελών του δικηγορικού
 ι.ε.ρ.ι.τ.ε.ρ.α.π.ι.ν.υ. κ.ν. ο.α.ρ.θ.γ.ρ.κ.ι.δ. ο.ν.ε.μ.ι.α.ρ.α.κ.ε.κ.γ.υ.σ. ι.ε.ξ.η.τ.α.ι.δ. υ.ο.γ.ό.λ.λ.α.υ.σ. υ.ο.κ.ι.α.
 συλλόγου. Με την ίδια, ή άλλη πράξη του υπουργού δικαιοσύνης
 ι.μ.τ.ε.α. π.λ.ο.θ.α.τ.α.κ.ο.α.π. ν.ρ.τ. ό.π.α. π.ι.θ.δ.κ.ι.ν.υ. ι.α.χ. , ν.α.ε.α.ω.δ. ο.π.α.ρ.ω.δ.ο.α.π. ο.ν.ε.μ.ι.α.ρ.α.
 ιδρύεται ιδιαίτερος Λογαριασμός (ταμείο συνεργασίας) με απο-
 υ.ο.π. ι.ο.ν.ε.μ.ο.λ.λ.α.ρ.θ.ι.μ.ο.υ. ι.ο." ι.α.κ. ι.α.τ.ν.ο.α.ρ.θ.έ.φ.ω.ν (Δ.Α. Γ.δ.Γ. υ.ο.α.ρ.θ.α.δ. δ.φ.α.π.)
 κλειστικό έργο τη διανομή του παρακρατήματος των προκαταβο-
 ι.α.τ.ν.ο.α.ρ.θ.έ.φ.ω.ν υ.ο.π. ρ.ο.α.ρ.θ.γ.ρ.κ.ι.δ. ό.π.α. ι.α.τ.ν.ο.α.ρ.θ.έ.φ.ω.ν ρ.ι.ε.ξ.η.τ.α.ι.δ. ι.ο.
 λών αυτών στα μέλη του δικηγορικού συλλόγου. Οι διατάξεις
 ε.ν.ώ.π.λ.α.π. κ.ν. ο.α.ρ.θ.γ.ρ.κ.ι.δ. ο. ι.α.ν.ι.ε. ρ.α.ν.θ.ν.α.κ. ο. ω.ν.π. "κ.ι.ε.ρ.α.π.ι.ν.υ. κ.ι.ε.ρ.α.π. ι.α.
 της παρ.7 εφαρμόζονται και στις δικηγορικές αμοιβές από ανα-
 .κ.ε. Γ.Ε. ο.α.ρ.θ.α.δ.) ν.ώ.ι.ε.ρ.α.π.ι.ν.υ. ν.α.ν.ε.μ.ι.α.ρ.α.κ.ε.κ.γ.υ.σ. ι.μ.χ.ο.α.π. ν.ρ.τ. κ.ι.γ. ι.α.τ.ε.α.ν.ώ.α.
 γιαστικές απαλλοτριώσεις κατά το άρθρο 9 νόμου 1093/1980.
 -α.θ.ι.α.μ.υ.σ.α. ι.ε.γ.α.ρ.υ.ο.ι.μ.π.ό. ν.ε.δ. ι.α.κ. ι.α.τ.ε.π.ε.ρ.α.τ.ι.π.ε. , π.ρ.ε.α.ρ.ι.α.ε.ε. τ.α.κ. , (Δ.Α.
 Στο ίδιο πάντα άρθρο 161 ΔΚ προστέθηκε με τον νόμο

(Δ.Α. Ε. Σ. Γ. φ.α.π. Ε.θ.) κ.τ.η.τ.ό.ι.δ.ι. ι.μ.κ.ι.α.ρ.ο.γ.ρ.κ.ι.δ. ν.ρ.τ. ι.ε.ν.ώ.α.μ.α. υ.ο.π. , ο.τ.ο.
 950/1979, άρθρο 3, και η τελευταία με αριθμό 8 παράγραφος
 -ό.π. ι.α. , Δ.Α. Γ.δ.-Β.Ε. ν.ω.ρ.θ.α.δ. ν.α.ρ. ν.ώ.ι.ε.ρ.α.π.ι.ν.υ. ν.ω.κ.ι.α.ρ.ο.γ.ρ.κ.ι.δ. ι.μ.χ.ο.α.π. ι.μ.
 του, με το εξής περιεχόμενο: "Από την υποχρέωση της κατά την
 Ε.θ. ο.α.ρ.θ.α.δ.) δ.θ.δ.ι.μ. ι.μ. κ.ι.ε.ρ.α.π.ι.ν.υ. , ι.μ.θ.ι.ο.μ.α. κ.ι.ε.ρ.α.π.ι.ν.υ. ι.μ. κ.ι.ε.ρ.α.π.ι.ν.υ. κ.ι.ε.
 παρ.6 προκαταβολής στον οικείο δικηγορικό σύλλογο της δικη-
 ι.ε.χ.α.ρ.θ.ό.π.ι.ν.υ. ν.ε.δ. ι.α.κ. ι.α.τ.ε.π.ε.ρ.α.τ.ι.π.ε. , ι.θ.δ.α.λ.ή.θ.ο. , (Δ.Α. Σ.φ.α.π. Σ.Ε. , δ.φ.φ.α.π.
 γορικής αμοιβής, απαλλάσσονται: (α) οι συμβαλλόμενοι, πού α-

ναφέρονται στις διατάξεις των άρθρων 175 παρ.2 και 201 παρ.6
ΚΑ και (β) οι συμβαλλόμενοι, που οι υποθέσεις διεξάγονται από
δικηγόρους με πάγια αντιμισθία, αν αυτοί έχουν υπηρεσία στο
συμβαλλόμενο μέρος τουλάχιστο έξη μηνών πριν από την υπογρα-
φή του οικείου συμβολαιογραφικού εγγράφου. Η συνδρομή των
περιπτώσεων αυτών αποδεικνύεται με έγγραφη υπεύθυνη δήλωση
του περισταμένου δικηγόρου, που έχει θεώρηση του δικηγορι-
κού του συλλόγου και επισυνάπτεται στο πρωτότυπο του συμβο-
λαιογραφικού εγγράφου. Κατά την τελευταία αυτή διάταξη από
την προκαταβολή αυτή (παρ.6 άρθρου 161 ΑΚ) απαλλάσσονται τα
πρόσωπα της εξαιρετικής περίπτωσης του άρθρου 175 παρ.2, δη-
λαδή, όσοι απολαμβάνουν το προνόμιο της χωρίς αμοιβή (δωρεάν)
υπηρεσίας από τον δικηγόρο, όπως όταν δικηγόρος υπηρετεί για
συγκεκριμένη υπόθεση του άλλου δικηγόρου, που αφορά προσωπι-
κά του δικαιώματα, ή όταν ο δικηγόρος υπηρετεί υπόθεση της
συζύγου του, ή συγγενούς εξ αίματος, ή εξ αγχιστείας μέχρι
και του τρίτου βαθμού. Όταν υπηρετούν υποθέσεις αποδεδει-
γμένα απόρων. Και όταν το διοικητικό συμβούλιο του δικηγο-
ρικού συλλόγου διατάξει συγκεκριμένο δικηγόρο να υπηρετήσει
ορισμένο πρόσωπο δωρεάν. Και ακόμη από την προκαταβολή αυτή
(παρ.6 άρθρου 161 ΚΑ) απαλλάσσονται και "οι συμβαλλόμενοι που
οι υποθέσεις τους διεξάγονται από δικηγόρους που αμείβονται
με πάγια αντιμισθία". Ενώ ο κανόνας είναι ο δικηγόρος να πλη-
ρώνεται για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών (άρθρα 31 επ.
ΚΑ), κατ'εξαιρεση, επιτρέπεται και δεν δημιουργεί ασυμβίβα-
στο, που ακυρώνει την δικηγορική ιδιότητα (63 παρ.1,2,3 ΚΑ),
η παροχή δικηγορικών υπηρεσιών των άρθρων 38-61 ΚΑ, με πά-
για ετήσια ή μηνιαία αμοιβή, αντιμισθία ή μισθό (άρθρα 63
παρ.4α, 92 παρ.2 ΚΑ), δηλαδή, επιτρέπεται και δεν υπάρχει

Δ.Κ.Α.

ασυμβίβαστο με το δικηγορικό επάγγελμα, όπως τον νομικό του χαρακτήρα δίνει ο νόμος στη διάταξη 38 ΚΔ, η έμμισθη υπηρεσία του δικηγόρου σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και η παροχή σ' αυτό καθαρά νομικών εργασιών είτε ως δικαστικού, είτε ως νομικού συμβούλου, είτε ως δικηγόρου. Από τις διατάξεις αυτές (άρθρα 63 παρ.4α, 92 παρ.2 ΚΔ) και τα άρθρα 42, 43, 100-166 και 161 ΚΔ, γίνεται φανερό ότι στις νομικές υπηρεσίες, που είναι υποχρεωμένος από τον νόμο να προσφέρει ο έμμισθος δικηγόρος (ή αλλιώς ο αμειβόμενος με πάγια αντιμισθία) στον εντολέα του, είτε λέγεται δικαστικός, ή νομικός σύμβουλος, ή δικηγόρος, είναι και τα έργα, που αναγράφονται στα άρθρα 161 και 42 ΚΔ, η σύνταξη ιδιωτικών εγγράφων (δικαιοπραξιών) ή σχεδίων δημοσίων εγγράφων, και η παράσταση με τον εντολέα του ή ως πληρεξούσιος του κατά την σύνταξη συμβολαιογραφικών εγγράφων, με περιεχόμενο οποιαδήποτε δικαιοπραξία, και ότι η πάγια αντιμισθία του (ή ο μισθός του) περιλαμβάνει και καλύπτει και αυτές τις υπηρεσίες του. Έτσι, αυτό, που ήταν αυτονόητο, ο νομοθέτης το κατέγραψε στο άρθρο 3 του νόμου 950/1979 και, ως παράγραφο 8, το ενσωμάτωσε στις ρυθμίσεις του άρθρου 161 παρ.1 ΚΔ. Είναι αδύνατη η λειτουργία της παρ.6 του άρθρου 161 ΚΔ, προκαταβολή (ή και παρακράτηση) αμοιβής για την σύνταξη ιδιωτικών εγγράφων ή δημοσίων εγγράφων δικαιοπρακτικού χαρακτήρα, στην περίπτωση του έμμισθου δικηγόρου (ή αμειβομένου με πάγια αντιμισθία) για λογαριασμό του εντολέα που υπηρετεί.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Δ.Κ. Ευθυμιάδης

Δημήτριος Ευθυμιάδης